

การพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่น ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*

DEVELOPMENT OF ECONOMIC ABSORPTION MECHANISM FOR LOCAL FABRIC PRODUCTS IN NAKHON SI THAMMARAT RAJABHAT UNIVERSITY.

ธนาภรณ์ เมืองมุงคุณ^{1*}, สุรศักดิ์ แก้วอ่อน², สมรักษ์ รอดเจริญ³, ธัชชา สามพิมพ์⁴

Tanaporn Muangmongkul¹, Surasak Kaew-on², Somrak Rodjaroen³, Tatcha Sampim⁴

^{1,4}คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

^{1,4}Faculty of Industrial Technology, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

^{2,3}คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

^{2,3}Faculty of Science and Technology, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: tanaporn_mua@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบนโยบายกลไกดูดซับเศรษฐกิจและพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นตลาดพบว่ามหาวิทยาลัยมีความต้องการใช้สูงกว่าปริมาณการผลิต กลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการโครงการ 5 กลุ่ม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ผู้ศึกษาใช้วิธีการร่วมกันสร้างกลไกเชื่อมโยงความต้องการสินค้า/ผลผลิตในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า/ผลผลิตในพื้นที่ โดยดำเนินการจัดวิจัยเวทีประชาคมในรูปแบบของการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการผลักดันการบริโภคผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ประเภทงานทางการ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องมีการดำเนินงานผ่านมติสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อาทิ มหาวิทยาลัยมีมติให้ใช้ผ้ายกเมืองนครเป็นส่วนประกอบแถบชุดครุยรับปริญญาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และกำหนดนโยบายขอความร่วมมือให้บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยหรือผ้าพื้นเมืองของจังหวัดนครศรีธรรมราช ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ 2) ประเภทงานทั่วไป เป็นผลิตภัณฑ์ที่ไม่ต้องมีการดำเนินการผ่านมติสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เช่น ถุงผ้า เสื้อผ้าไทย ที่ทางบุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้มีการนำมาใช้ในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย อีกทั้งยังมีพื้นที่ในการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางจัดจำหน่าย 2 รูปแบบ คือ จำหน่ายออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยบริหารทรัพย์สินและจัดหารายได้ และจำหน่ายออฟไลน์ผ่านศูนย์ จัดจำหน่ายในมหาวิทยาลัย แต่ในส่วนด้านการผลิตยังคงมีข้อจำกัดในผลิตในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด และปัญหาด้านวัตถุดิบที่จำเป็นต้องมีการนำเข้าจากภายนอก ซึ่งส่งผลให้มีต้นทุนด้านการผลิตที่สูง

คำสำคัญ: กลไกดูดซับ, ผ้าพื้นถิ่น, กลุ่มผลิตผ้า

Abstract

The objective of this research is to design policies, mechanisms to absorb the economy and develop economic absorption mechanisms, vernacular fabric products, with the University of Rajabhat Nakhon Si Thammarat as a market. The university has a higher demand than the

* Received 5 May 2023; Revised 20 June 2023; Accepted 24 June 2023

production volume. Sample groups for implementing 5 groups of projects by specific selection methods. Students use common methods to create Mechanisms for linking product / product requirements in various departments of the university With the product producer group/Local production By conducting research on the community stage in the form of workshops Found that the university is pushing the consumption of fabric products from the vernacular of Nakhon Si Thammarat by dividing into 2 categories, namely 1) official work type. It is a product that must be operated through the resolution of the Rajabhat University of Nakhon Si Thammarat Ati University has resolved to use the Metropolitan Fabric as a Kruei band, receiving a degree from Rajabhat University, Nakhon Si Thammarat. And set a policy for cooperation for personnel within the university to dress in Thai or native fabrics of Nakhon Si Thammarat Divided into 2 categories, namely 1) Official work type Is a product that must be implemented through the resolution of the Royal University of Nakhon Si Thammarat Ati University, resolved to use the Nakhon Phraek as a Khao Khao Phrae Division, received the degree of Rajabhat Nakhon Si Thammarat University. And establish a policy for cooperation for personnel within the university to dress Thai fabric set or native fabric of Nakhon Si Thammarat Province Every friday of the week 2) General work type is a product that does not need to be processed through the resolution of the Royal University of Srivat Nakhon Ratchasat, such as Thai clothing bags, which the personnel and students in the university have used in the activities of the university. There are also areas for distribution through 2 distribution channels, namely distribution. Online through the website of the Property Management Unit and provide income and sell offline through the center. On-site distribution But in terms of production, there are still restrictions on production in sufficient quantities to market demand. And raw material problems that require external imports Which results in costs are high.

Keywords: Absorbent Mechanism, Local Fabrics, Fabric Production Group

บทนำ

รัฐบาลได้มีการบรรจวาระการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากเป็นวาระเร่งด่วน และกำหนดประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ได้จัดทำร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก และมีตัวชี้วัดเรื่อง กลไกดูดซับเศรษฐกิจภายในพื้นที่ ซึ่งมีแนวคิดหลัก คือ การสร้างกลไกดูดซับเศรษฐกิจภายในพื้นที่ในรูปแบบของสหกรณ์ วิสาหกิจเพื่อสังคม และการตลาด (Kotler, P. & Keller, L. K. , 2012) เพื่อให้เกิดกลไกที่สามารถรองรับเศรษฐกิจที่หมุนเวียนในพื้นที่ แล้วนำกลับไปสู่การกระจายและสร้างการเติบโตในพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏนครศรีธรรมราช ในการดำเนินโครงการทุนท้าทายไทย ใน 2 ปีที่ผ่านมา รวมถึงการประกาศพันธกิจของมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยรับใช้สังคมผ่านกลไกพันธกิจสัมพันธ์ จึงได้เล็งเห็นโอกาสในการสร้างกลไกเชื่อมโยงและประกบ (Plug in) ความต้องการสินค้า/ผลผลิตในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย (Demand side) กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า/ผลผลิตในพื้นที่ (Supply side) ภายใต้กลไกและรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair trade) โดยคณะผู้วิจัยดำเนินการผ่านการประชุมกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อ

วิเคราะห์เลือกประเด็นความต้องการของชุมชน จากนั้นวิเคราะห์ประเด็นปัญหาของโครงการ และนำไปสู่การสร้างและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เศรษฐกิจ (Castaldo, S. et al, 2009) จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยภายใต้กรอบโจทย์ "มหาวิทยาลัยกับการพัฒนาโลกเพื่อดูซับเศรษฐกิจภายในพื้นที่"

ในการวิจัยนี้ผู้ร่วมวิจัยจะยกการนิยามเรื่อง แนวทฤษฎีด้านวิสาหกิจชุมชนและกลยุทธ์ทางการตลาด มีรายละเอียดดังนี้ วิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ได้บัญญัติไว้ว่า วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันมีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน (คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก, 2559) ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด โดยวิสาหกิจชุมชนควรมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ชุมชนเป็นเจ้าของและดำเนินการผลิตมาจากการสร้างสรรค์โดยนวัตกรรมของชุมชน มีความสอดคล้องกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นผสมผสานภูมิปัญญาสากล ดำเนินการแบบบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นระบบ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจและการพึ่งตนเองของครอบครัวและชุมชนเป้าหมาย (Noknoi, C. et al., 2012) ในรายงานการศึกษาของ (Promsaka, N. et al, 2009) ชี้ให้เห็นว่าการเกิดขึ้นของวิสาหกิจชุมชนจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนนั้น ๆ อย่างมาก เช่น ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ส่วนด้านทางสังคม คือ เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพแก่คนในชุมชน ลดปัญหาการเคลื่อนของแรงงานภาคเกษตรกรรม แนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2559) รายงานไว้ว่า มีแนวคิดหนึ่งที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานทางการตลาดชุมชน คือแนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นแนวคิดการดำเนินงานของรัฐบาลประเทศญี่ปุ่น ภายใต้โครงการ OVOP One Village One Product เป็นโครงการที่รัฐบาลมีแนวคิดให้แต่ละชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสินค้า และผลิตภัณฑ์ภายใต้ศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ๆ โดยภาครัฐเข้ามามีบทบาทดูแลและให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้และเทคโนโลยีรวมทั้งการบริการจัดการสมัยใหม่เพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากตลาดชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Igusa, K. and Kunio, K., 2012) ต่อมาแนวคิดดังกล่าวได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับโครงการพัฒนาชุมชนของประเทศไทย โดยเฉพาะโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยองค์ความรู้ที่มีอยู่ในแนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ถ้ามีการนำใช้อย่างจริงจังจะสามารถสร้างรายได้อันนำมาซึ่งความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยแนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 3 ด้าน ดังนี้ 1) พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล 2) ชุมชนมีการพึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์และ 3) ชุมชนมีการสร้างทรัพยากรมนุษย์ (ธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล, 2547)

ผ้าพื้นถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นผ้าที่มีความสำคัญของเมืองนครศรีธรรมราช แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ผลักดันให้เกิดการเรียนรู้คิดค้นนวัตกรรมทั้งเส้นไหม เส้นทอง เส้นฝ้าย และเส้นใยสังเคราะห์นำมาใช้ในการทอ เป็นเครื่องนุ่งห่มที่มีความงามทางวัฒนธรรม และสามารถประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ สืบทอดกันมาแต่โบราณ แล้วพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและประโยชน์การใช้สอย การพัฒนาผ้าพื้นถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นตลาดในการดูซับเศรษฐกิจชุมชน จึงได้มีการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่ซึ่งอาจดำเนินการในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนกลุ่มในชุมชน หรือรูปแบบอื่น ๆ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากในหลายด้าน ทั้งด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมในชุมชน และการส่งเสริมเกษตรแปรรูปโดยชุมชน เพื่อการส่งเสริม การสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิต การตลาด การจำหน่ายสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการ และชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีการเติบโตอย่างยั่งยืน ตลอดจนวิเคราะห์สังเคราะห์เสนอแนวคิด กลไกและวิธีการที่เหมาะสมในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

(หทัยชนก คตะสมบุรณ์, 2563) ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของผู้ประกอบการไทย (อัญชรา พุทธิกาญจนกุล และคณะ, 2558)

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวข้างต้นพบว่า การดำเนินงานด้านการตลาด การผลิตการจัดการและการเงิน และบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนด้านการตลาดการผลิตการจัดการ และการเงิน การบัญชีอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงประเด็นปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานโดยการจัดหาสถานที่สำหรับแสดงสินค้าและจำหน่ายสินค้าโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายรวมถึงการเพิ่มทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศที่จำเป็นให้สามารถสื่อสารได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบนโยบายกลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยตลาด
2. เพื่อพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่น ภายในมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการพัฒนาโจทย์

คณะผู้วิจัยร่วมกันสร้างกลไกเชื่อมโยงความต้องการสินค้า/ผลผลิตในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย (Demand side) กับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า/ผลผลิตในพื้นที่ (Supply side) ภายใต้กลไกและรูปแบบการค้าที่เป็นธรรม (Fair trade) โดยมหาวิทยาลัยดำเนินการจัดเวทีประชาคมวิจัยในรูปแบบของการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยภายใต้กรอบโจทย์ "มหาวิทยาลัยกับการพัฒนากลไกเพื่อดูดซับเศรษฐกิจภายในพื้นที่ 3 ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ 1 มีประเด็นเกี่ยวกับการเลือกรูปแบบของสินค้า/ผลผลิตภายใต้โครงการนี้ ครั้งที่ 2 มีประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดเชิงนโยบายของมหาวิทยาลัยในการเป็นตลาดรวมถึงศักยภาพด้านอุปสงค์ (Demand side) เพื่อรองรับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า/ผลผลิตในพื้นที่ (Supply side) และครั้งที่ 3 มีประเด็นเกี่ยวกับการสอบถามความคิดเห็นเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า/ผลผลิตในพื้นที่ (Supply side) รวมถึงการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ผลิตสินค้า/ผลผลิต

กลุ่มตัวอย่างและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยเป็นกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช กลุ่มผลิตผ้าพื้นถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ 1) กลุ่มผ้าบาติก 4. ป อำเภออบพิดำ 2) กลุ่มสตรีพัฒนา ผ้าบาติก บ้านสวนขัน อำเภอช้างกลาง 3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นนาตาปีแฮนด์เมด (อำเภอพิปูน) 4) กลุ่มบ้านรักเฉลิมพระเกียรติ บาทกมด้อยม (อำเภอเฉลิมพระเกียรติ) 5) กลุ่มใบไม้คีรีวง (อำเภอลานสกา) จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selective Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้ problem tree ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือเชิงปฏิบัติการได้แก่ Logical framework, Problem Tree Objective tree และ Stakeholder Analysis.

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

การวิเคราะห์ด้านอุปสงค์/อุปทาน การใช้ผ้าพื้นถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ทางคณะผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผลิตผ้าพื้นถิ่น ได้แก่ 1) กลุ่มผ้าบาติก 4. ป อำเภออบพิดำ 2) กลุ่มสตรีพัฒนา ผ้าบาติก บ้านสวนขัน อำเภอช้างกลาง 3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นนาตาปีแฮนด์เมด (อำเภอ พิปูน) 4) กลุ่มบ้านรักเฉลิมพระเกียรติ บาทกมด้อยม (อำเภอเฉลิมพระเกียรติ) 5) กลุ่มใบไม้คีรีวง (อำเภอ ลานสกา) จากการจัดเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์ด้านอุปสงค์ความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบ

ประเด็นปัญหา 2 ด้านคือ ด้านผู้บริโภค มีประเด็นคือ สินค้ามีราคาแพง สินค้าขาดคุณภาพ ไม่คงทน การออกแบบดีไซน์ไม่ดีทันสมัย และการใช้ประโยชน์ของสินค้ายังขาดความหลากหลาย ด้านผู้ผลิต มีประเด็นคือ การผลิตต้นทุนสูง

ผลการวิจัย

1. พัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยภายใต้กรอบโจทย์ "มหาวิทยาลัยกับการพัฒนาโลกเพื่อดูซับเศรษฐกิจภายในพื้นที่ (ด้านอุปสงค์, Demand side) ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญและพร้อมสนับสนุนโครงการนี้เข้าสู่สภามหาวิทยาลัยเพื่อกำหนดเป็นนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นผู้บริโภคผ้าพื้นถิ่น โดยคณะผู้บริหารได้แจ้งรายละเอียด ด้านอุปสงค์ถึงความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่น ในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งจากการประมาณการเบื้องต้นพบว่าข้อมูลเชิงปริมาณ ด้านอุปสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชมีความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่น ทั้งหมด 23 รายการ คิดเป็นปริมาณผ้าพื้นถิ่นรวม 113,660 หลา ดังตารางที่ 1 นอกจากรายการและปริมาณความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่มีค่อนข้างสูงแล้วนั้น เมื่อแยกวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์รายการย่อย พบว่าผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ต้องการความสวยงาม คุณภาพสูง และความเป็นอัตลักษณ์ของผ้าพื้นถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช เช่น การใช้ผ้าเป็นส่วนประกอบของชุดครุยในงานพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตที่จบการศึกษา รวมถึงการผลิตเสื้อผ้าของบุคลากร นักเรียนและนักศึกษา ของที่ระลึกงานต่าง ๆ และส่วนที่ใช้ในโรงแรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ทั้งในส่วนของผ้าปูที่นอน ผ้าปูที่นอน โดยเฉพาะวอลเปเปอร์ ซึ่งให้เห็นถึงข้อมูลในแง่เชิงคุณภาพด้านอุปสงค์ของมหาวิทยาลัยที่ต้องการลายผ้าพื้นถิ่นที่สวยงาม คุณสมบัติเหมาะสมตามการใช้งานและสามารถสื่อถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นผลิตภัณฑ์ในกลุ่มดังกล่าวจำเป็นต้องพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ รวมถึงลักษณะเฉพาะของผ้า ได้แก่ สี กลิ่น ลาย และคุณสมบัติอื่น ๆ เช่น ป้องกันน้ำ ป้องกันเชื้อรา เป็นต้น

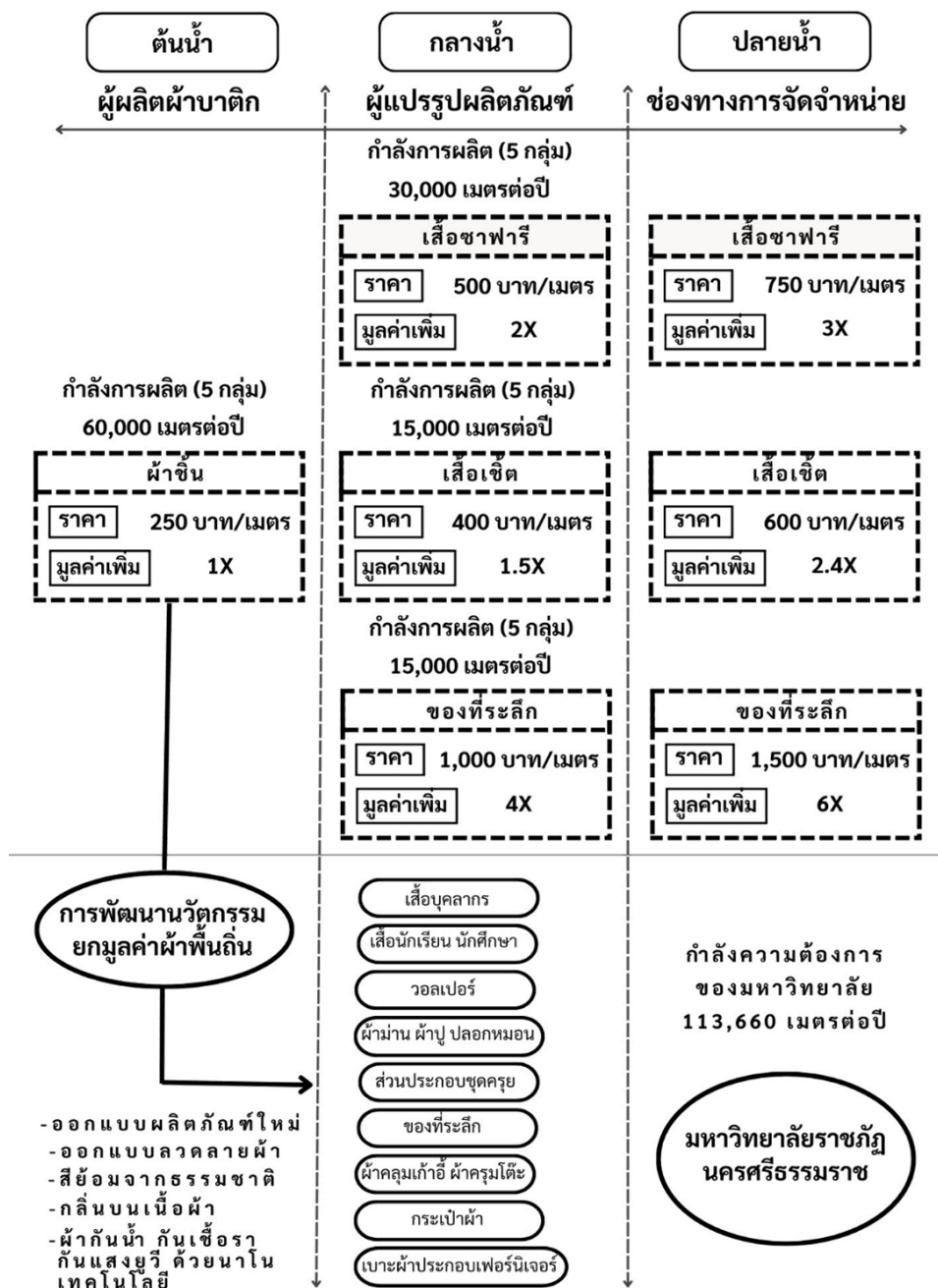
ตารางที่ 1 รายการด้านอุปสงค์ความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์	งาน/สถานที่ใช้ผลิตภัณฑ์	จำนวนหน่วย	ปริมาณ	จำนวน (เมตร)
1	ส่วนประกอบเสื้อครุย	งานรับปริญญาบัตร	2,000 คน	1 เมตร/คน	2,000
2	ของที่ระลึกบัณฑิต			0.5 เมตร/คน	1,000
3	ปลอกหมอน	โรงแรมมหาวิทยาลัย	140 ห้อง	2 เมตร/ห้อง	280
4	ผ้าปูที่นอน	ราชภัฏ		10 เมตร/ห้อง	1,400
5	ผ้าปูที่นอน	นครศรีธรรมราช		10 เมตร/ห้อง	1,400
6	วอลเปเปอร์	(โรงแรม)		10 เมตร/ห้อง	1,400
7	โซฟา	เก่า 20 ห้อง, ใหม่ 120 ห้อง)		10 เมตร/ห้อง	1,400
8	ปลอกหมอน	หอพักนักศึกษา	880 ห้อง	4 เมตร/เตียง	14,080
9	ผ้าปู	(หอพักใหม่ 2 ตึก ๆ	3,520	5 เมตร/เตียง	17,600
10	ผ้าปูที่นอน	ละ 80 ห้อง ๆ ละ 4 เตียง, หอพักทั้งหมด 11 ตึก)	เตียง	10 เมตร/ห้อง	8,800
11	กระเป๋าผ้า	งานสัมมนา งาน	10,000 ชุด	1 เมตร/ชุด	10,000
12	ผ้าคลุมโต๊ะ	ประชุม	1,000 ชุด	10 เมตร/ชุด	10,000
13	ผ้าคลุมเก้าอี้		3,000 ชุด	2 เมตร/ชุด	6,000
14	ของที่ระลึก		10,000 ชุด	0.5 เมตร/ชุด	5,000
15	เสื้อผ้าไทย	โรงเรียนสาธิต มจร.	900 ชุด	1 เมตร/ชุด	900
16	ผ้าปู ปลอกหมอนเด็ก	นครศรีธรรมราช	100 ชุด	5 เมตร/ชุด	500

ตารางที่ 1 รายการด้านอุปสงค์ความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (ต่อ)

ลำดับ ที่	ผลิตภัณฑ์	งาน/สถานที่ใช้ ผลิตภัณฑ์	จำนวน หน่วย	ปริมาณ	จำนวน (เมตร)
17	เสื้อผ้าไทยนักศึกษา	คณะครุศาสตร์	3,000 ชุด	2 เมตร/ชุด	6,000
18	เสื้อผ้าไทยบุคลากร	มรภ.นครศรีธรรมราช	900 ชุด	2 เมตร/ชุด	1,800
19	เสื้อผ้าไทยนักศึกษา		10,000 ชุด	2 เมตร/ชุด	20,000
20	เนคไทด์		3,000 เส้น	0.2 เมตร/ชุด	600
21	ของที่ระลึกมหาวิทยาลัย		1,000 ชิ้น	0.5 เมตร/ชุด	500
22	ชั้นวางสินค้า	ร้านค้าต่าง ๆ ใน มหาวิทยาลัย	500 ชิ้น	2 เมตร/ชุด	1,000
23	ชั้นวางสินค้า	ร้านค้าภายนอก มหาวิทยาลัย	1,000 ชิ้น	2 เมตร/ชุด	2,000
รวม					113,600

2. บทสรุปความสัมพันธ์ระหว่างด้านอุปสงค์และด้านอุปทาน จากการวิเคราะห์ด้านอุปสงค์ความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ในเชิงปริมาณพบว่ามหาวิทยาลัยมีความต้องการใช้ผ้าพื้นถิ่นโดยประมาณที่ 113,660 เมตรต่อปี ซึ่งสูงกว่าปริมาณการผลิตผ้าพื้นถิ่นทั้ง 5 กลุ่ม ที่ประมาณ 60,000 เมตรต่อปี ดังนั้นหากมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการโครงการผ่านกลไกดูดซับเศรษฐกิจดังที่กล่าวไป ก็จะสามารถสร้างอุปสงค์ความต้องการรองรับทั้งการผลิตผ้าพื้นถิ่นทั้ง 5 กลุ่มที่ร่วมโครงการ และยังสามารถรองรับกลุ่มผลิตผ้าพื้นถิ่นของกลุ่มอื่น ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้อีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในเชิงคุณภาพ กลุ่มผลิตผ้าจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นของตนเองร่วมกับนักวิจัยในโครงการนี้ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีลวดลายรูปแบบ สี กลิ่นและคุณสมบัติที่คงทนตอบสนองตามความต้องการการใช้งานของมหาวิทยาลัย นอกจากการพัฒนาคุณภาพของอุปทานเพื่อตอบสนองอุปสงค์ผ้าพื้นถิ่นผ่านโครงการกลไกเพื่อดูดซับเศรษฐกิจโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นตลาดแล้วนั้น การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นช่วยสร้างห่วงโซ่คุณค่าใหม่ (ภาพที่ 1) และยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เป็นตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นในกลุ่มอื่น ๆ ที่ต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นในรูปแบบใหม่ เช่น กลุ่มโรงแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นการสร้างตลาดแก่กลุ่มผลิตผ้าพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 1 ห่วงโซ่คุณค่าของกลุ่มผลิตผ้าบาติก

ดังนั้น นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงถือว่าเป็นจุดแข็งที่สำคัญของมหาวิทยาลัย คณาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชน รู้จักชุมชนและเข้าใจปัญหาความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนานักวิจัยและคุณภาพงานวิจัยอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัย คณะผู้บริหารงานวิจัยและคณบดีนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จึงมีการประชุมเพื่อพิจารณาเป้าหมายการวิจัยกลไกดูดซับเศรษฐกิจภายในพื้นที่ ภายใต้โครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนาผ้าพื้นถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช” จากการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใน ภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Analysis)

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและมีหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยหนุนเสริมผลจากการจัดเวทีพัฒนาโครงการวิจัยนี้ มีหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยหนุนเสริมกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วย หน่วยจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นผู้ดูแลและเป็นผู้ประสานงานหลักในการจัดโครงการครั้งนี้ หน่วยงานระดับคณะและระดับหลักสูตร ซึ่งในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้มีผู้บริหารและนักวิจัยทั้ง 5 คณะเข้าร่วมประกอบไปด้วย คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยีคณิศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และหน่วยจัดการรายได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเข้าร่วมโครงการเพื่อให้โครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนาผ้าพื้นถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช” ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีการเปิดเวทีในฝั่งของตลาดโดยมหาวิทยาลัย หาแนวทางความเป็นไปได้และกลไกในการรับซื้อผ้าพื้นถิ่นจากชุมชน โดยในช่วงที่ผ่านมา มีการผลักดันจนสมาคมมหาวิทยาลัยเห็นชอบการใช้ผ้ายกเมืองนครเป็นส่วนหนึ่งในชุดครุยรับปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยคาดว่าจะสามารถใช้งานได้ในปีการศึกษา 2564 และยังมีรายการอื่น ๆ อีกมากมายที่รอเข้าสู่สมาคมมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาซื้อผ้าพื้นถิ่นจากชุมชน ซึ่งตลอดการดำเนินการกิจกรรมที่ผ่านมาทางมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชพื้นที่กลางให้เกิดกลไกทางเศรษฐกิจ ทำให้

กลุ่มผู้ผลิตผ้าที่ร่วมโครงการกับมหาวิทยาลัยได้มีการสร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยเกิดการกระจายรายได้ภายในชุมชน 892,364 บาท และเกิดการกระจายรายได้นอกชุมชน 6,063,239 บาท ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปการนำผ้าพื้นถิ่นไปใช้ในการดำเนินงาน

ชุมชน	stakeholder	กิจกรรม	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	ราคารวม (บาท)	การกระจายรายได้ ในชุมชน (บาท)	การกระจายรายได้ นอกชุมชน (บาท)
4 ป. บาติก	บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	ผ้าชิ้น	78.75	เมตร	30,625	27,329	3,296
4 ป. บาติก	บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	เสื้อสำเร็จรูป	30	ตัว	27,000	24,740	2,260
กลุ่มทอผ้าบ้านตรอกแค	กรรมการสภามหาวิทยาลัย	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	เสื้อสภามหาวิทยาลัย	26	ชิ้น	65,000	56,680	8,320
กลุ่มทอผ้าบ้านตรอกแค	บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	ผ้าทอที่กระตุก	227.25	เมตร	75,750	50,500	25,250
กลุ่มทอผ้าบ้านตรอกแค	บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	ผ้าทอที่กระทบ	26.5	หลา	53,000	47,700	5,300
กลุ่มทอผ้าบ้านตรอกแค	บัณฑิต	2 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	ชุดครู	2,070	เมตร	4,600,000	460,000	4,140,000
วิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผสมผสาน	นักศึกษา / บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	เสื้อมัดย้อมสีธรรมชาติ	100	ตัว	30,000	18,000	12,000
วิสาหกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผสมผสาน	บัณฑิต	2 กิจกรรมรับปริญญา	ถุงผ้าของที่ระลึก	1500	ใบ	60,000	59,040	960
วิสาหกิจชุมชนต้นน้ำตาปีแลนด์เมด	มหาวิทยาลัย	4 งานประชุมสัมมนา	ผ้าพันคอ	20	ชิ้น	5,000	5,000	0
วิสาหกิจชุมชนต้นน้ำตาปีแลนด์เมด	มหาวิทยาลัย	4 งานประชุมสัมมนา	กระเป๋าผ้ามัดย้อม	200	ชิ้น	26,000	18,900	7,100
วิสาหกิจชุมชนต้นน้ำตาปีแลนด์เมด	มหาวิทยาลัย	4 งานประชุมสัมมนา	ผ้าพันคอ	40	ชิ้น	10,000	10,000	0
วิสาหกิจชุมชนต้นน้ำตาปีแลนด์เมด	นักศึกษา / บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	เสื้อมัดย้อมหลากสี	175	ชิ้น	52,500	14,875	37,625
วิสาหกิจชุมชนสวนขันเกษตรยั่งยืน	มหาวิทยาลัย	4 งานประชุมสัมมนา	กระเป๋าผ้าบาติก	200	ชิ้น	26,000	24,000	2,000
วิสาหกิจชุมชนสวนขันสวนดาเน่ง	นักศึกษา / บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	เสื้อมัดย้อมสีธรรมชาติ	100	ตัว	30,000	18,000	12,000
วิสาหกิจชุมชนสวนขันสวนดาเน่ง	นักศึกษา / บุคลากร	1 กิจกรรมระดับมหาวิทยาลัย	เสื้อมัดย้อมสีธรรมชาติ	100	ตัว	30,000	18,000	12,000

ตารางที่ 3 สรุปการนำผ้าพื้นถิ่นไปใช้ในการดำเนินงาน (ต่อ)

ชุมชน	stakeholder	กิจกรรม	รายการ	จำนวน	หน่วย	ราคารวม (บาท)	การกระจาย รายได้ ในชุมชน (บาท)	การกระจาย รายได้นอกชุมชน (บาท)
สวนตาเหม่ง	มหาวิทยาลัย/ สอวช	1 กิจกรรมระดับ มหาวิทยาลัย	เสื้อมัดย้อมสี ธรรมชาติ (คราม)	200	ตัว	40,000	33,600	6,400
สวนตาเหม่ง	บุคลากร	1 กิจกรรมระดับ มหาวิทยาลัย	ผ้าคลุมไหล่ผืน ใหญ่	25	ผืน	10,000	6,000	4,000
รวม					รวม	5,170,875	892,364	6,063,239

อภิปรายผล

จากการพัฒนาคุณภาพของอุปทานเพื่อตอบสนองอุปสงค์ผ้าพื้นถิ่นผ่านโครงการกลไกเพื่ออุดหนุนเศรษฐกิจ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นตลาดแล้วนั้น การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นช่วยสร้างห่วงโซ่คุณค่าใหม่และยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงได้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้ตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นในกลุ่มอื่น ๆ ที่ต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นในรูปแบบใหม่ เช่น กลุ่มโรงแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น ถือได้ว่าเป็นการสร้างตลาดแก่กลุ่มผลิตผ้าพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน ดังนั้น นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนดจึงถือว่าเป็นจุดแข็งที่สำคัญของมหาวิทยาลัย คณาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชน รู้จักชุมชนและเข้าใจปัญหาความต้องการของชุมชนเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Panyanuwat et al. ที่พบว่าการพัฒนาศักยภาพของชุมชนเป็นการพัฒนาและค้นหาจุดเด่นของชุมชนเพื่อยกระดับชุมชนให้เอื้อต่อการสร้างอาชีพ การจ้างงานและการได้รับประโยชน์และคุณค่าไปพร้อม ๆ กัน (Panyanuwat, A., et al, 2014) เช่นเดียวกับ Muangyai, A. ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและท้องถิ่น “ในศตวรรษที่ 21” พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการพัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ของตนเองของครอบครัว และชุมชน ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อการกระจายการพัฒนาได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง (Muangyai, A., 2016) การพัฒนาจะต้องเน้นที่การสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงเป็นตัวขับเคลื่อนและเป็นฐานในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนานักวิจัยและคุณภาพงานวิจัยอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัย คณะผู้บริหารงานวิจัยและคณาจารย์ร่วมกับหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยหนุนเสริมผลจากการจัดเวทีพัฒนาโครงการวิจัยนี้ มีหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยหนุนเสริมกิจกรรมดังกล่าว ประกอบไปด้วย 1) หน่วยจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ สถาบันวิจัยและพัฒนา เป็นผู้ดูแลและเป็นผู้ประสานงานหลักในการจัดโครงการครั้งนี้ 2) หน่วยงานระดับคณะและระดับหลักสูตร ซึ่งในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้มีผู้บริหารและนักวิจัยทั้ง 5 คณะเข้าร่วมประกอบไปด้วย คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ และคณะเทคโนโลยี 3) หน่วยจัดการรายได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเข้าร่วมโครงการเพื่อให้โครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนาผ้าพื้นถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจของวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพจังหวัดนครศรีธรรมราช” ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นที่ตรงตามความต้องการตามการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าอุดหนุนเศรษฐกิจผ้าพื้นถิ่น

สรุปและข้อเสนอแนะ

การพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชในระดับนโยบายจะสามารถออกแบบกิจกรรม/นโยบายเพื่อสร้างกลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่น ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเกิดต้นแบบในการดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นในชุมชนสู่การกระจายรายได้ภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อออกแบบนโยบายกลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยตลาด และพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีผลวิจัยดังนี้ การออกแบบนโยบายกลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยตลาดการออกแบบและกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นผู้ริโภคผ้าพื้นถิ่น โดยมีการบริหารจัดการของผู้บริหารในแต่ละระดับเพื่อนำผ้าพื้นถิ่นไปใช้ในโอกาสและสถานที่ต่างๆ มีการวางระบบการบริหารและการจัดการทรัพย์สิน ระบบงบประมาณ การเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม สู่การพึ่งพาตนเอง และเป็นที่พึ่งของสังคม” ซึ่งมีหน่วยงานจัดหารายได้กำกับโดยรองอธิการบดีจัดหารายได้ จากการจัดเวทีระดมความคิดระหว่างผู้บริหาร นักวิจัยและชุมชน พบว่า มหาวิทยาลัยมีความต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นในกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละปีมีปริมาณมาก ได้แก่ กิจกรรมงานสัมมนา กิจกรรมงานรับปริญญาบัตร กิจกรรมโรงแรมมรภ.นครศรีธรรมราช กิจกรรมโรงเรียนสาธิต มรภ.นครศรีธรรมราช และกิจกรรมหอพักนักศึกษา เป็นต้น โดยนโยบายดังกล่าวจะดำเนินการผ่านกลไกการบริหารมหาวิทยาลัย ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารคณะ รวมถึงสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ดังนี้ ในระดับสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งต้องผ่านกระบวนการพิจารณา ในการอนุมัติเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้ชุดครุยในงานพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตที่จบการศึกษา (ซึ่งผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยแล้ว และอยู่ระหว่างเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อเห็นชอบ) และระดับคณะ สำนัก และสถาบัน ซึ่งสามารถนำผ้าพื้นถิ่นไปใช้ประโยชน์ในวาระ หรือกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ เช่น การนำผ้าพื้นถิ่นไปใช้ในการดำเนินงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” ครั้งที่ 7 การนำผ้าพื้นถิ่นไปใช้ในการดำเนินงานการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ The 2nd ICRU International Conference on World Sustainable Development (WSD 2020) การใช้ผ้าพื้นถิ่นขององค์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช การนำผ้าพื้นถิ่นเพิ่มมูลค่าเป็นของที่ระลึก เนคไท เสื้อบาติก และเสื้อผ้ามัดย้อมสำหรับอาจารย์และบุคลากร การออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ของโครงการเพื่อเป็นช่องทางในการจัดจำหน่าย โดยมีผลการดำเนินงานเพื่อหาแนวทางและวางแผนกลยุทธ์ในการขายผ้าพื้นถิ่นในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ช่องทางการจัดจำหน่ายผ้าพื้นถิ่นแบรนด์ “ภูฏาน” ในระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชรับผิดชอบโดยหน่วยบริหารทรัพย์สินและจัดหารายได้ มี 2 รูปแบบคือ 1. online ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของหน่วยบริหารทรัพย์สินและจัดหารายได้ 2. offline ผ่านช่องทางศูนย์จัดจำหน่ายในชั้นต้น 3 จุด ภายในมหาวิทยาลัย ดังนี้คือ ร้าน 7-11, ร้านกาแฟ Amazon, ไปรษณีย์เขามหาชัย, โรงแรมเคิงศิริ และการเพิ่มจุดขาย ภายในจังหวัดนครศรีธรรมราชรับผิดชอบร่วมกันระหว่าง พัฒนาชุมชน และ มหาวิทยาลัยซึ่งมีจุดจำหน่ายจำนวน 3 จุดคือ สนามบินจังหวัดนครศรีธรรมราช ,ร้านค้าในเครือข่ายของพัฒนาชุมชน จำนวน 2 ร้าน

ในส่วนการพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นภายในมหาวิทยาลัยการพัฒนากลไกดูดซับเศรษฐกิจผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่นภายในมหาวิทยาลัย เป็นการกำหนดแนวปฏิบัติการบริโภคผ้าพื้นถิ่นจากชุมชนที่ร่วมวิจัยในรูปแบบของกฎระเบียบ ประกาศ ข้อตกลง การรณรงค์ รวมถึงการความร่วมมือระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัย (MOU) ในการผลิตผ้าพื้นถิ่นตามความต้องการของมหาวิทยาลัยและตามศักยภาพของชุมชน ซึ่งเอื้อต่อการทำงานของโครงการวิจัยกลไกดูดซับเศรษฐกิจผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นตลาด โดยสร้างกลไกการของมหาวิทยาลัยในการหนุนเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชได้พัฒนากลไกการหนุนเสริมการบริโภคผ้าพื้นถิ่น เริ่มด้วยเปิดสำรวจและรับฟังข้อเสนอความต้องการผ้าพื้นถิ่นจากผู้ใช้ผ้าพื้นถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์/บุคลากร ฝ่ายอาคารสถานที่ และหน่วย

จัดการรายได้ โดยหน่วยจัดการงานวิจัยเชิงพื้นที่ สถาบันวิจัยและพัฒนาจะรวบรวมข้อมูลดังกล่าวจัดทำข้อเสนอความต้องการผ้าพื้นถิ่นเพื่อเสนอต่อคณะทำงานระบบบริหารจัดการกลไกอุตสาหกรรมผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นตลาด จากนั้นจะนำข้อเสนอความต้องการผ้าพื้นถิ่นเข้าสู่การพิจารณาโดยคณะกรรมการบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และเมื่อผ่านการพิจารณาจะนำเข้าสู่สภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเพื่อให้หน่วยจัดการรายได้เป็นหน่วยงานในการดำเนินการจัดซื้อผ้าพื้นถิ่นมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อไปขอเสนอแนะ 1. กระบวนการในการขับเคลื่อนนโยบายควรมีประกาศแต่งตั้งคณะทำงานระบบบริหารจัดการกลไกอุตสาหกรรมผ้าพื้นถิ่นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชเป็นตลาด 2. ควรมีการกำหนด และจัดทำระเบียบการแบ่งปันรายได้จากการประกอบการระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2559). คู่มือการดำเนินงาน ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ OTOP รายใหม่ประจำปี 2558. กรุงเทพมหานคร: สำนักส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน.
- คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์เศรษฐกิจฐานราก. (2559). คู่มือการส่งเสริมการพัฒนา “ระบบเศรษฐกิจฐานราก”. กรุงเทพมหานคร: สำนักสนับสนุนขบวนการองค์กรชุมชน.
- รัชชชัย กฤติยาภิชาติกุล. (2547). ร้อยเรื่องเมืองพานิชย์. กรุงเทพมหานคร: สันติภาพ พรินท์.
- หทัยชนก คะตะสมบุรณ์. (2563). การพัฒนาศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน:กรณีศึกษา ตำบลเนินศาลา อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 8(2), 459-473.
- อัญชรา พุทธิกาญจนกุล และคณะ. (2558). แนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงานสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของผู้ประกอบการในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิชาการคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2(1), 75-85.
- Castaldo, S. et al. (2009). The Missing Link Between Corporate Social Responsibility and Consumer Trust, The Case of Fair Trade Products. Journal of Business Ethics, 84(1), 1-15.
- Igusa, K. and Kunio, K. (2012). One Village One Product - Rural Development Strategy In Asia: The Case Of Otop In Thailand. Journal of OVOP Policy, 1(33), 369-385.
- Kotler, P. & Keller, L. K. . (2012). Marketing Management, (14th ed.). London: Pearson Education Limited.
- Muangyai, A. (2016). Development Approach to Enhancing the Potential of Community and Local in the Twenty-First Century. Eau Heritage Journal Social Science and Humanity, 6(3), 12-26.
- Noknoi, C. et al. (2012). Key success factors for obtaining a One Tambon One Product food five-star rating in Phatthalung and Songkhla province. European Journal of Economics; Finance and Administrative Sciences, 48 (2012), 96-103.
- Panyanuwat, A., et al. (2014). Assessing the cost of administering the designated areas for sustainable. Bangkok: Designated Areas for Sustainable Tourism Administration (Public Organization).
- Promsaka, N. et al. (2009). Management Strategy for Administration of Textile Industries in Developing Country: Case Study Thailand. Journal of Business Case Studies, 5(3), 37-44.